

Onderwerp A-kwartier

Steller K.Jongsma/R.Torenbosch

Dr. J.P. Rehwinkel
Burgemeester

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Bezoekadres
Grote Markt 1
Groningen

E-mailadres
burgemeester@benw.groningen.nl

Telefoon (050) 0000 Bijlage(n) 1 Ons kenmerk BD13.3841190

Telefoon
(050) 367 76 03

Datum 14 AUG 2013 Uw brief van - Uw kenmerk -

Fax
(050) 367 77 51

Geachte heer, mevrouw,

Uw raad heeft op 30 januari 2013 de overlast situatie in het A-kwartier besproken. In het A-kwartier is al tijden sprake van structurele overlast die voornamelijk 's avonds en 's nachts plaatsvindt. Deze overlast bestaat uit lawaai (schreeuwen, ruzies, etc.), hinderlijk aanwezig zijn van verslaafden, dealers, tippelprostituees; klandizie van (raam en tippel-) prostituees en de groep die op deze nachtsce`ne afkomt, de zogenaamde 'omhangers'. De overlast en de ervaren onveiligheid zijn in 2012 flink toegenomen. In de raadsvergadering van 30 januari 2013 heeft uw raad een motie aangenomen waarin ik word verzocht op korte termijn maatregelen te nemen om de veiligheid op straat in het A-kwartier te verbeteren. Tijdens deze vergadering heeft uw raad aangegeven dat u geïnformeerd wil worden over de maatregelen die zijn getroffen en over het effect van de maatregelen. Verder heeft uw raad verzocht een wijziging van de Verordening cameratoezicht van de gemeente Groningen voor te bereiden.

Getroffen maatregelen en resultaten

Naar aanleiding van de door uw raad aangenomen motie is in het lokaal driehoeksoverleg een plan vastgesteld met meerdere actiepunten, om de overlast in het A-kwartier tegen te gaan. Doel van het plan is om, samen met de diverse betrokken partners (o.a. politie, OM, MJD, VNN, samenwerkend in het Veiligheidshuis), te komen tot een geïntensiveerde aanpak van de overlast in het A-kwartier om deze overlast te doen verminderen.

De actiepunten die ter uitvoering van dit plan zijn uitgevoerd zijn de volgende:

- politie ('s avonds en 's nachts) en Stadstoezicht (overdag) hebben extra toezicht gehouden in het A-kwartier. De politie heeft ongeveer 280 uur per week aan uren ingezet en stadstoezicht 20 uur per week;
- er is gestart met een specifiek op het A-kwartier gericht casusoverleg, met een persoonsgerichte aanpak gericht op de overlastplegers in het A-kwartier (resultaten: van de 19 personen hebben 16 een casusregisseur, vier personen zijn gedetineerd, drie personen zijn opgenomen in een kliniek, twee personen worden opgenomen voor een rechtelijke machtiging en één persoon is vertrokken naar Curaçao);

- In de Oude kijk in 't Jatstraat is op 12 maart 2013 een buurtpand geopend. In het pand zijn regelmatig politie-, gemeente- en/of meldpuntfunctionarissen aanwezig. Daarnaast is gedurende meerdere maanden op vaste tijden spreekuur gehouden, waar bewoners en ondernemers uit het A-kwartier terecht konden voor vragen en/of opmerkingen over de (aanpak van de) overlast in het A-kwartier. Overigens wordt het pand, in overleg met de bewonersorganisatie, per 1 oktober 2013 gesloten (er kwamen weinig tot geen bezoekers op het spreekuur. Daarnaast gaven bewoners aan dat zij vreesden voor hun veiligheid als zij, zichtbaar voor de overlastplegers in het A-kwartier, het pand bezochten. Met deze bewoners is apart gesproken);
- de politie heeft 3 keer een drugshond ingezet (deze inzet heeft tot verschillende aanhoudingen geleid);
- de straatverlichting in het A-kwartier is, daar waar nodig, aangepast;
- ik heb een beleidsregel gepubliceerd waarin de handhaving van het samenscholingsverbod in het A-kwartier wordt geprioriteerd;
- ik heb de districtschef van de politie gemandateerd om in het A-kwartier verblijfsontzeggingen van 12 uren op te leggen (i.p.v. de gebruikelijke 8 uren);
- er is gestart met een klankbordgroep, waar bewoners en ondernemers van het A-kwartier zitting in hebben. Doel van deze klankbordgroep is met name om snel informatie te delen;
- Onderzoeksbureau Intraval heeft eind februari/begin maart 2013 een nulmeting en eind mei/juni 2013 een vervolgmeting verricht. Bij beide metingen zijn bewoners en ondernemers bevraagd over de aard en omvang van de door hen ervaren overlast. Als bijlage bij deze brief is het onderzoeksrapport van Intraval gevoegd, met de resultaten van de verrichte metingen. Algehele conclusie van Intraval is dat de totale overlast in het A-kwartier blijkt te zijn afgenomen. Als bewoners naar specifieke vormen van overlast wordt gevraagd geven zij aan dat de frequentie van drugsoverlast is afgenomen, terwijl prostitutieoverlast en verkeersoverlast gelijk zijn gebleven. Ook het slachtofferschap van criminaliteit is gedaald. Daarnaast is de tevredenheid over de buurt gestegen evenals het rapportcijfer. Verder zijn de onveiligheidsgevoelens gedaald, hoewel deze nog steeds relatief hoog zijn in vergelijking met elders in de stad Groningen (zie verder bijlage 1). Deze conclusie wordt gedeeld door de politie en gestaafd door cijfers van het meldpunt overlast.
- In januari 2013 is een prostituee vermoord. De betrokken welzijnswerkers geven aan dat de prostituees in het A-kwartier zich op dit moment veiliger voelen dan een half jaar geleden.
- Er wordt gewerkt aan een voorstel om in de APV de mogelijkheid van het aanwijzen van een veiligheidsrisicogebied op te nemen. Aanwijzing van een dergelijk gebied creëert de mogelijkheid om (op last van het OM) in dat gebied gedurende een bepaalde periode preventief te fouilleren. Naar verwachting wordt het voorstel ter bespreking geagendeerd voor de vergadering d.d. 4 september 2013 van de raadscommissie Financiën en Veiligheid.

- Cameratoezicht; ter uitvoering van de hiervoor genoemde motie heb ik een voorstel tot aanpassing van de Verordening Cameratoezicht aangeleverd ten behoeve van de vergadering d.d. 3 april 2013 van de raadscommissie Financiën en Veiligheid. Tijdens de vergadering bleek verdeeldheid te bestaan over nut en noodzaak van cameratoezicht in het A-kwartier. Daarnaast heeft de GroenLinks-fractie mij, op 2 april 2013, schriftelijk gevraagd of ik bereid was onderzoek te (laten) doen naar de effectiviteit van cameratoezicht in het A-kwartier. Aan dit verzoek ben ik tegemoet gekomen. Inmiddels is Bureau Intraval gestart met het onderzoek. Naar verwachting kunnen de resultaten van het onderzoek besproken worden in de raadscommissievergadering van 16 oktober of november aanstaande.

Kortom de genomen maatregelen hebben een positief effect gehad op het terugdringen van de overlast in het A-kwartier. De overlast is echter niet geheel verdwenen en nog relatief hoog ten opzichte van de rest van de stad.

We hebben op 30 januari 2013 aangegeven dat de maatregelen die we nemen, naar verwachting, een tijdelijk effect hebben. Door de bebouwing, stedenbouwkundige structuur en - met name - de raamprostitutie zal de buurt haar aantrekkingskracht houden op mensen die minder goede bedoelingen hebben. De overlast en de problematiek van het A-kwartier kunnen alleen maar effectief en langdurig aangepakt worden als er geen raamprostitutiebedrijven meer worden geëxploiteerd. Dan pas ontstaat er een basis voor een beter woon- en leefklimaat. De belangrijkste stap daarvoor is genomen door het besluit tot beëindiging van de exploitatie van de raamprostitutie in het A-kwartier per 1 januari 2016.

De komende periode zullen we grotendeels doorgaan met de diverse maatregelen. Het is niet haalbaar om de intensieve politie-inzet van de afgelopen maanden op dezelfde wijze te continueren. We kijken of de politie-inzet ook op een andere manier kan worden geregeld. Zo gaan we, in samenwerking met bewoners en ondernemers van het A-kwartier, beginnen met een pilot genaamd "MELD!". Via smartphones (sociale media) staan bewoners en ondernemers directer met elkaar in verbinding. Bewoners kunnen incidenten melden, politie kan dan gericht reageren. De bewoners fungeren als de ogen en oren van de politie. Hierdoor wordt de kans op heterdaad-aanhoudingen verhoogd. Maar ook staan bewoners onderling met elkaar in contact. Bewoners kunnen onderling elkaar steunen en helpen. Er is eerder op een zeer kleine schaal geoefend met bewoners van het Martiniekerkhof. Deze bewoners zijn positief over "MELD!".

Concluderend: het woon- en leefklimaat in het A-kwartier is verbeterd.

Concluderend: het woon- en leefklimaat in het A-kwartier is verbeterd. Verondersteld mag worden dat de verscherpte aandacht en de diverse maatregelen hebben ertoe bijgedragen dat de situatie in het A-kwartier op korte termijn is verbeterd. Eerdere ervaringen laten zien dat blijvende aandacht nodig is om de geconstateerde verbeteringen te continueren.

Met vriendelijke groet,

burgemeester van Groningen,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Rehwinkel 16'.

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

BILJAGE

MONITOR
OVERLAST EN ONVEILIGHEID
A-KWARTIER GRONINGEN

B. Bieleman
R. Nijkamp
J. Snippe
R. Voogd

INTRAVALL
Onderzoek en Advies

**MONITOR
OVERLAST EN ONVEILIGHEID
A-KWARTIER GRONINGEN**

Juli 2013

INRAVAL
Groningen-Rotterdam

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdstuk 1 Inleiding	1
1.1 Achtergrond	1
1.2 Onderzoeksvragen	1
1.3 Onderzoeksopzet	2
1.4 Leeswijzer	3
Hoofdstuk 2 Overlast	4
2.1 Ervaren overlast	4
2.2 Overlast raamprostitutie	6
2.3 Drugsoverlast	7
2.4 Indicatoren	8
Hoofdstuk 3 Criminaliteit	10
3.1 Totaal aantal delicten	10
3.2 Vermogensdelicten	10
3.3 Gewelddelicten	11
3.4 Andere vormen van slachtofferschap	11
Hoofdstuk 4 Onveiligheidsgevoelens en maatregelen	13
4.1 Onveiligheidsgevoelens	13
4.2 Mening over de buurt	14
4.3 Maatregelen	16
Hoofdstuk 5 Conclusies	18
5.1 Overlast	18
5.2 Criminaliteit	19
5.3 Onveiligheidsgevoelens en mening buurt	19
5.4 Maatregelen	19

1. INLEIDING

Uit eerdere onderzoeken¹ is naar voren gekomen dat in het A-kwartier al jaren sprake is van verschillende aspecten van (ervaren) overlast en onveiligheid bestaande uit drugsgebruik en -handel, prostitutie en de fysieke woonomgeving en dat de combinatie ervan de veiligheidsbeleving en het woon- en leefklimaat negatief beïnvloeden.

1.1 Achtergrond

Naar aanleiding van ervaringen van bewoners en ondernemers in het A-kwartier is begin 2013 door de gemeenteraad van Groningen unaniem een motie aangenomen waarin de burgemeester is verzocht op korte termijn maatregelen te nemen om de veiligheid op straat in het A-kwartier te verbeteren. Vervolgens zijn in het lokaal driehoeksoverleg meerdere actiepunten vastgesteld om de overlast in het A-kwartier tegen te gaan. In het voorjaar van 2013 zijn deze maatregelen uitgevoerd. Extra toezicht van de politie tijdens de avond en nacht is één van de maatregelen die zijn genomen om de overlast in het A-kwartier tegen te gaan. De aanpak van de overlast omvat ook andere maatregelen, zoals: de inzet van een drugshond; betere verlichting; en de opening van een politiepost in het A-kwartier.²

De gemeente Groningen heeft onderzoeks- en adviesbureau INTRAVAl opdracht gegeven om een onderzoek uit te voeren naar de resultaten van deze maatregelen.

1.2 Onderzoeksvragen

De volgende onderzoeksvragen kunnen worden onderscheiden:

1. In hoeverre ervaren bewoners en ondernemers in het A-kwartier overlast?
2. In hoeverre zijn bewoners en ondernemers slachtoffer van criminaliteit in het A-kwartier?
3. In hoeverre is er sprake van onveiligheidsgevoelens onder bewoners en ondernemers in het A-kwartier?
4. Hebben in het A-kwartier veranderingen plaatsgevonden in ervaren overlast, criminaliteit en onveiligheidsgevoelens tussen de nul- en vervolgmeting?

---

¹ Onder andere: Bieleman, Biesma, Snippe (2012) Leefbaarheid A-kwartier Groningen. De invloed van prostitutie, drugs en fysieke woonomgeving op de kwaliteit van de woon- en leefbaarheid in het A-kwartier. St. INTRAVAl, Groningen-Rotterdam.

² In hoofdstuk 4 staat een uitgebreidere beschrijving van de maatregelen die zijn getroffen in het A-kwartier.

1.3 Onderzoeksopzet

Om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden is eind februari, begin maart 2013, voorafgaand aan de invoering van de maatregelen, een nulmeting verricht.³ Vervolgens zijn de verschillende maatregelen uitgevoerd. Eind mei en juni 2013, drie maanden na de in- en uitvoering van de maatregelen, heeft de vervolgmeting plaatsgevonden. Voor beide metingen is een telefonische vragenlijst afgenomen onder bewoners en ondernemers in het concentratiegebied Noord-West van het A-kwartier. Het gaat hierbij om bewoners en ondernemers in de volgende straten: Hoekstraat; Vishoek; Muurstraat; Noorderhaven; Visserstraat; Gasthuisstraat; Vierde Drift Noorderhaven; Vijfde Drift Noorderhaven en de Oude Kijk in 't Jatstraat. Bij alle bewoners en ondernemers in dit gebied zijn meerdere pogingen ondernomen om contact te krijgen (telefonisch en aan de deur). Uiteindelijk is tijdens de nulmeting met 164 bewoners en ondernemers gesproken, waarvan uiteindelijk 138 hun medewerking aan het onderzoek hebben verleend (zie tabel 1.1). De respons bedraagt hiermee 84%.

Tabel 1.1 Responsoverzicht nulmeting

	N	%
Non-respons	26	16
Respons	138	84
Bereikt	164	100

Tijdens de vervolgmeting zijn dezelfde 138 respondenten benaderd die aan de nulmeting hebben deelgenomen. Hiervan waren vijf personen inmiddels verhuisd, terwijl bij 26 personen niemand thuis werd aangetroffen ondanks meerdere contactpogingen op verschillende tijdstippen zowel telefonisch als aan de deur. Uiteindelijk is voor de vervolgmeting met 107 bewoners en ondernemers gesproken, waarvan uiteindelijk 104 hun medewerking aan het onderzoek hebben verleend (zie tabel 1.2). De respons bedraagt hiermee 97%.

Tabel 1.2 Responsoverzicht vervolgmeting

	N	%
Non-respons	3	3
Respons	104	97
Bereikt	107	100

Omdat tijdens de vervolgmeting dezelfde respondenten zijn geënquêteerd die aan de nulmeting hebben deelgenomen is gebruik gemaakt van toetsen die kunnen worden gebruikt bij herhaalde metingen.⁴ Op deze wijze kunnen de resultaten van de maatregelen tussen de nulmeting en vervolgmeting worden vastgesteld.⁵ De vragenlijst bevat vragen over: leefbaarheid van de buurt; onveiligheidsbeleving;

³ De nulmeting overlapt deels met de periode van invoering van de maatregelen.

⁴ De McNemar test en de Wilks' Lambda.

⁵ De uitkomsten van de vergelijking tussen de twee metingen zijn statistisch getoetst op 'toeval'. In de statistische toetsing is uitgegaan van een betrouwbaarheidsinterval van 95%. Dit betekent dat indien de gevonden verschillen significant zijn, het voor 95% zeker is dat de verschillen berusten op werkelijke verschillen en niet op toevallige fluctuaties.

slachtofferschap; ervaren vormen van overlast; (getroffen) maatregelen; en enkele achtergrondkenmerken.

Het fenomeen overlast is overigens een containerbegrip dat vaak niet nader wordt omschreven en kent een niet te verwaarlozen subjectief component, waarbij percepties en onveiligheidsgevoelens een belangrijke rol spelen. Uiteenlopende gedragingen en verschijnselen worden onder overlast geschaard. In dit onderzoek is het containerbegrip overlast ontrafeld. Een analyse van deze gegevens levert een overzicht van verschillende categorieën op, variërend van drugsoverlast en prostitutieoverlast tot verkeersoverlast.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk twee wordt ingegaan op de ontwikkeling van de overlast in het Groningse A-kwartier tussen de nul- en vervolgmeting. Hierbij wordt onder meer aandacht besteed aan overlast van raamprostitutie en drugsgerelateerde overlast. Vervolgens wordt in hoofdstuk drie de ontwikkeling van de criminaliteit behandeld. Hoofdstuk vier beschrijft de ontwikkeling in de onveiligheidsgevoelens en de mening van de bewoners over de maatregelen die zijn getroffen. In het laatste hoofdstuk worden de conclusies van het onderzoek gepresenteerd.

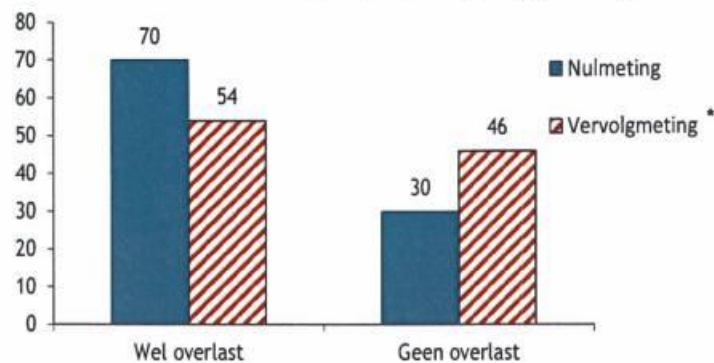
2. OVERLAST

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de ontwikkelingen in aard en omvang van de door bewoners ervaren overlast in het A-kwartier. We beginnen met overlast in het algemeen, gevolgd door overlast van raamprostitutie en drugsoverlast. We sluiten af met enkele indicatoren hierover en over verkeersoverlast.

2.1 Ervaren overlast

De overlast die bewoners in het A-kwartier ervaren is significant gedaald. Tijdens de nulmeting ervoer 70% van de bewoners wel eens overlast in de directe woonomgeving, terwijl dit drie maanden later tijdens de vervolgmeting is gedaald tot 54% (figuur 2.1).

Figuur 2.1 Bewoners die aangeven de afgelopen drie maanden voor nulmeting en vervolgmeting overlast te hebben ervaren in hun directe woonomgeving (N = 105), in %

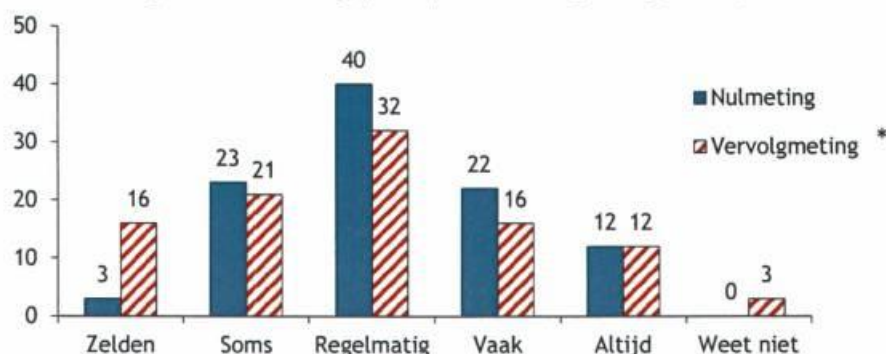

* Significant verschil; Wilks' Lambda: $p < 0,05$.

Frequentie van overlast

Aan de bewoners die wel eens overlast ervaren in hun woonomgeving is vervolgens gevraagd met welke frequentie deze overlast voorkomt. De frequentie van de ervaren overlast blijkt significant te zijn gewijzigd (figuur 2.2). Tijdens de vervolgmeting ervaren de bewoners minder frequent overlast. Met name het percentage bewoners dat zelden overlast ervaart is toegenomen, van 3% tijdens de nulmeting tot 16% tijdens de vervolgmeting.

Figuur 2.2 Frequentie waarmee bewoners overlast ervaren in woonomgeving, tijdens de nulmeting (n = 74) en de vervolgmeting (n = 57), in %

* Significant verschil; Wilks' Lambda: $p < 0,05$.

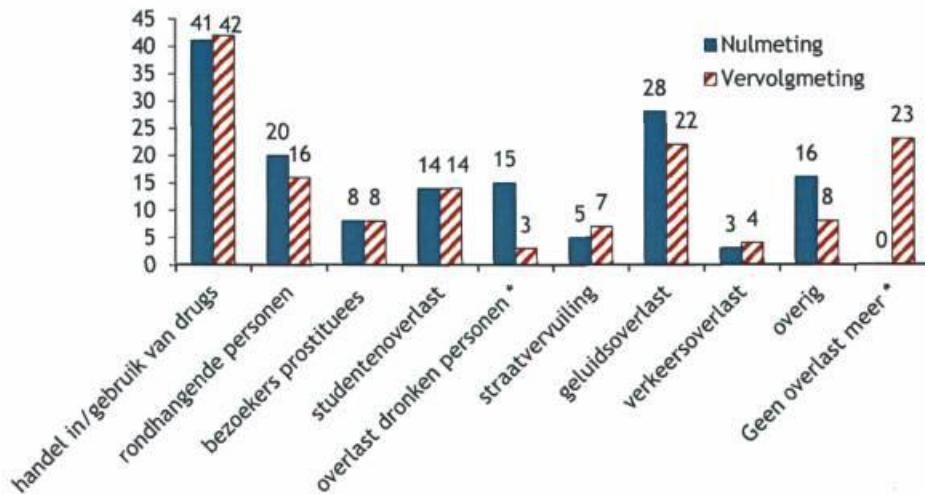
Vormen van overlast

Naast de frequentie waarmee overlast zich voordoet is tevens gevraagd waarvan bewoners overlast hebben ervaren. Dit is in een open vraag gesteld. De antwoorden van de respondenten zijn letterlijk genoteerd en naderhand door de onderzoekers gecategoriseerd. Een aantal bewoners die overlast hebben ondervonden geeft in de beantwoording van de vraag aan meerdere vormen van overlast te hebben ervaren. Hierdoor sommeert het totale aantal antwoorden in figuur 2.3 tot boven 100%.

In de nulmeting geven 74 bewoners aan wel eens overlast te ervaren. Tijdens de vervolgmeting geven 23 (22% van alle 105 respondenten) van deze bewoners aan dat zij helemaal geen overlast meer hebben ervaren in de afgelopen drie maanden. Omgekeerd geven van de 31 bewoners die in de nulmeting geen overlast hebben ervaren zes bewoners (6% van alle 105 respondenten) aan wel overlast te hebben ervaren in de drie maanden voor de vervolgmeting.

Tijdens de nulmeting hebben de 74 (70% van alle 105) respondenten in totaal 111 omschrijvingen gegeven van de overlast die zij ervaren (gemiddeld 1,5 per bewoner). De 57 bewoners die tijdens de vervolgmeting overlast ervaren vermelden in totaal 74 omschrijvingen (gemiddeld 1,3 per bewoner). De door bewoners omschreven overlast zijn door de onderzoekers gecategoriseerd in acht vormen van overlast en een categorie overige overlast. Uit figuur 2.3 blijkt dat in beide metingen drugsoverlast de meest voorkomende vorm van overlast is, gevolgd door geluidsoverlast en overlast van rondhangende personen. De overlast van dronken personen is significant gedaald van 15% in de nulmeting naar 3% in de vervolgmeting.

Figuur 2.3 Ervaren vormen van overlast door bewoners spontaan genoemd (n = 74), in %

* Significant verschil; Wilks' Lambda: $p < 0,05$.

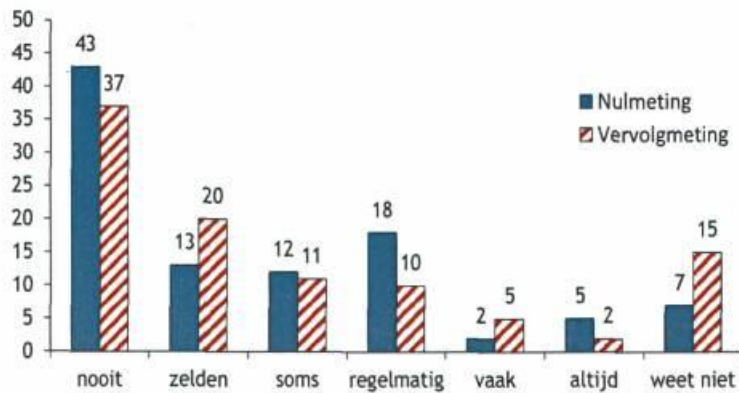
2.2 Overlast raamprostitutie

Alle 105 respondenten is vervolgens gevraagd of overlast door prostituees, klanten van prostituees of pooiers in de buurt naar hun mening wel eens voorkomt. Volgens een minderheid van de bewoners komt prostitutieoverlast in hun buurt nooit voor. In de nulmeting is hiervan volgens 43% van de bewoners nimmer sprake, terwijl dit percentage in de vervolgmeting 37% is (figuur 2.4). Een beperkt deel van de bewoners geeft aan niet te weten of prostitutieoverlast voorkomt: 7% in de nulmeting en 15% in de vervolgmeting.

Omvang en frequentie

Het percentage bewoners dat aangeeft dat er in hun buurt wel eens sprake is overlast van prostitutie is nauwelijks gewijzigd. In de nulmeting geeft de helft (50%) van de bewoners aan dat er sprake is van prostitutieoverlast, in de vervolgmeting is dit 48%. Uit figuur 2.4 blijkt verder dat de frequentie van de prostitutieoverlast eveneens nauwelijks is veranderd.

Figuur 2.4 Frequentie van prostitutieoverlast, in % (N = 105)

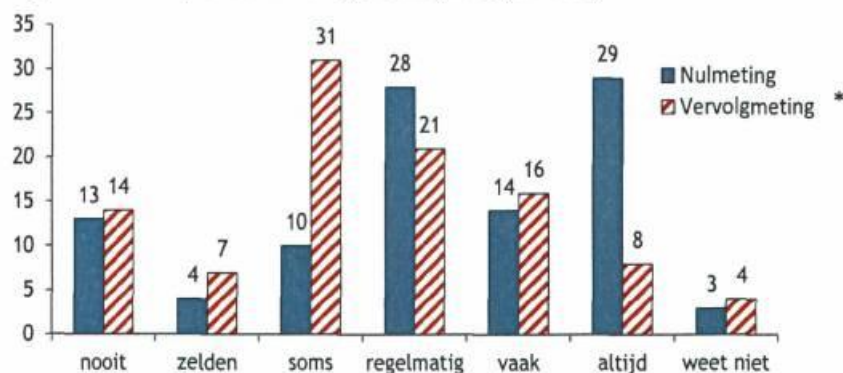
2.3 Drugsoverlast

Alle 105 respondenten is tevens gevraagd of er in hun buurt wel eens overlast is van personen die drugs gebruiken of in drugs handelen. Volgens een beperkt deel van de bewoners komt dergelijke overlast van drugs in hun buurt nooit voor. In de nulmeting is hiervan volgens 13% van de bewoners nooit sprake is, terwijl dit in de vervolgmeting 14% is (figuur 2.5). Enkele bewoners geven aan niet te weten of drugsoverlast voorkomt.

Omvang en frequentie

Het percentage bewoners dat aangeeft dat er in hun buurt wel eens sprake is van drugsoverlast is nauwelijks gewijzigd. In de nulmeting geeft 84% van de bewoners aan dat er sprake is van drugsoverlast, in de vervolgmeting is dit 82%. Uit figuur 2.5 blijkt verder dat de frequentie waarmee drugsoverlast in de buurt voorkomt wel significant is afgenomen. In de nulmeting gaf 29% van de bewoners aan dat er altijd sprake is van drugsoverlast in de buurt, terwijl dit in de vervolgmeting is gedaald naar 8%. Het percentage bewoners dat aangeeft dat er soms sprake is van drugsoverlast is daarentegen gestegen van 10% naar 31%.

Figuur 2.5 Frequentie van drugsoverlast, in % (N = 105)

* Significant verschil; Wilks' Lambda: $p < 0,05$.

2.4 Indicatoren

Vervolgens is aan alle respondenten aan de hand van 16 voorvallen die aan de bewoners zijn voorgelegd gevraagd hoeveel dagen zij in de afgelopen maand in hun directe woonomgeving hiervan wel eens overlast hebben ondervonden. De voorvallen houden verband met de aanwezigheid van raamprostitutie in de straat, de handel in en het gebruik van drugs en het verkeersgedrag van automobilisten.

Items

Hieronder wordt aangegeven welke voorvallen aan de bewoners zijn voorgelegd en op welke wijze de drie indicatoren zijn samengesteld.

- Bij de indicator *prostitutieoverlast* gaat het om de items: ruzies op straat tussen prostituees met klanten of pooiers en vuilnis op straat op ongebruikelijke tijdstippen.¹
- Bij de indicator *drugsoverlast* gaat het om de items: gebruik van drugs op straat of in portiek: dealen in drugs op straat of in portiek; vervuiling van straat of portiek door personen die drugs gebruiken en/of daarin handelen; samenscholing op straat door personen die drugs gebruiken en/of daarin handelen; heen- en weergeloop in uw straat van personen die drugs gebruiken en/of daarin handelen; op straat hinderlijk worden aangesproken of aangeraakt door personen die drugs gebruiken en/of daarin handelen; ruziemakende en schreeuwende personen op straat die drugs gebruiken en/of daarin handelen; en vechtpartijen op straat door personen die drugs gebruiken en/of daarin handelen.
- Bij de indicator *verkeersoverlast* gaat het om de items: fout parkeren; hard rijden door de straat; luide muziek uit auto's; en druk autoverkeer (rondjesrijden).

Indicatorscores

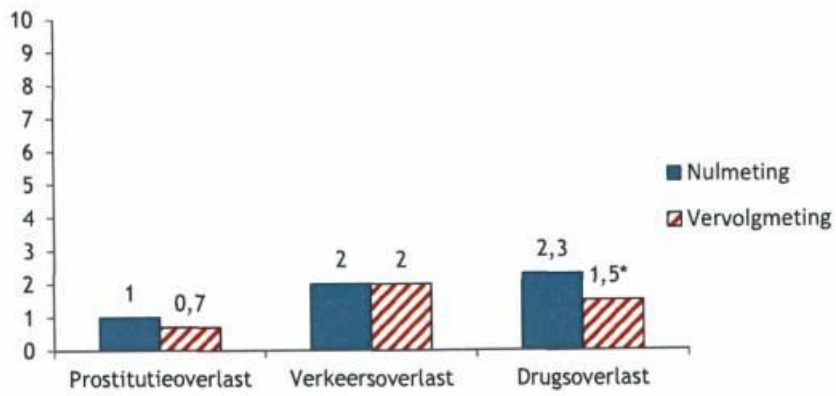
Er is één bewoner die van geen enkele van de voorgelegde voorvallen overlast heeft ervaren. De overige bewoners ervaren op enig moment in de maand wel eens overlast van één of meer van de voorgelegde items. De frequentie van overlast ervaren loopt uiteen van één dag per maand tot alle dagen per maand. Geen enkele bewoner heeft aangegeven van alle voorgelegde voorvallen alle dagen in de voorgaande maand last te hebben gehad. Wel geeft 45% van de bewoners aan dat zij van tenminste één van de voorvallen alle dagen last hebben gehad.

De voorvallen zijn per overlastvorm samengevoegd tot een indicatorscore die loopt van 1 (alle voorvallen komen 0 dagen per maand voor) tot 10 (alle voorvallen komen alle dagen per maand voor). Uit figuur 2.6 blijkt dat drugsoverlast significant is afgenomen, maar dat prostitutie- en verkeersoverlast niet of nauwelijks zijn veranderd.

---

¹ De items 'weggegooides condooms op straat' en 'luide muziek uit kamers prostituees' zijn niet in de analyse betrokken, omdat vrijwel geen enkele bewoners hiervan de afgelopen 30 dagen overlast heeft ervaren.

Figuur 2.6 Indicatorscores (tussen 0 en 10) voor prostitutie gerelateerde overlast, verkeersoverlast en drugsoverlast (N = 105)

* Significant verschil; Wilks' Lambda: $p < 0,05$.

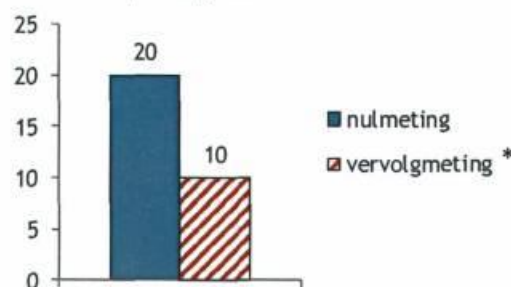
3. CRIMINALITEIT

In dit hoofdstuk wordt de ontwikkeling van de door bewoners en ondernemers ervaren criminaliteit in het A-kwartier besproken. Bewoners en ondernemers is gevraagd hoe vaak zij slachtoffer zijn geweest van delicten in de drie maanden voorafgaand aan de nul- en vervolgmeting. Begonnen wordt met het totale aantal delicten, gevolgd door vermogens- en geweldsdelicten en andere vormen van slachtofferschap.

3.1 Totaal aantal delicten

Het aantal bewoners en ondernemers dat slachtoffer is geweest van een delict is significant afgenomen van 20% tijdens de nulmeting naar 10% tijdens de vervolgmeting (figuur 3.1).

Figuur 3.1 Bewoners die aangeven slachtoffer te zijn geweest van een delict in de drie maanden voor de nul- en vervolgmeting (N=105), in %

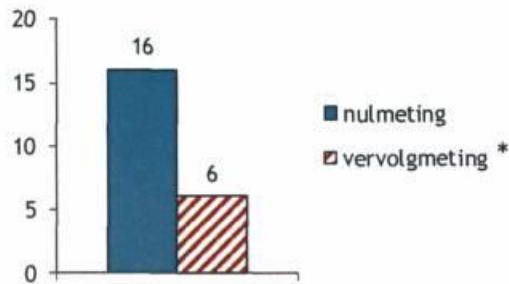

* Significant verschil; McNemar test (paired chi-square test): $p < 0,05$.

3.2 Vermogensdelicten

Bewoners en ondernemers is vervolgens gevraagd hoe vaak zij in de afgelopen drie maanden slachtoffer zijn geweest van een vermogensdelict. Vermogensdelicten zijn bijvoorbeeld (poging tot) diefstal uit woning/onderneming, of diefstal van auto's, fietsen, portemonnee, telefoon en dergelijke. Het aantal slachtoffers van vermogensdelicten in het A-kwartier is significant gedaald van 16% tijdens de nulmeting naar 6% in de vervolgmeting (figuur 3.2).

Figuur 3.2 Bewoners die aangeven slachtoffer te zijn geweest van een vermogensdelict in de drie maanden voor de nul- en vervolgmeting (N=105), in %

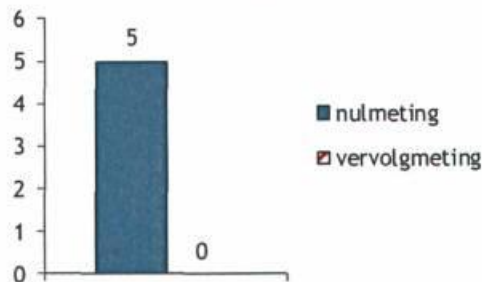

* Significant verschil - McNemar test (paired chi-square test): $p < 0.05$

3.3 Gewelddelicten

Bij gewelddelicten gaat het om bedreiging en mishandeling. Tijdens de nulmeting gaf 5% van de respondenten aan slachtoffer te zijn geweest van een geweldsmisdrijf, terwijl bij de vervolgmeting geen van de respondenten hiervan melding maakt (figuur 3.3). Deze daling in gewelddelicten is echter niet significant.

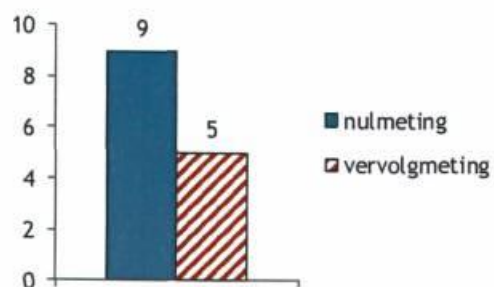
Figuur 3.3 Bewoners die aangeven slachtoffer te zijn geweest van een gewelddelict in de drie maanden voor de nul- en vervolgmeting (n=105), in %

3.4 Andere vormen van slachtofferschap

Onder andere vormen van slachtofferschap vallen vernielingen en beschadigingen van woning of auto. Dit aantal delicten blijkt tussen de nulmeting (9% van de bewoners) en de vervolgmeting (5% van de bewoners) niet significant te zijn veranderd (figuur 3.4).

Figuur 3.4 Bewoners die aangeven slachtoffer te zijn geweest van een ander soort delict in de drie maanden voor de nul- en vervolgmeting (n=105), in %

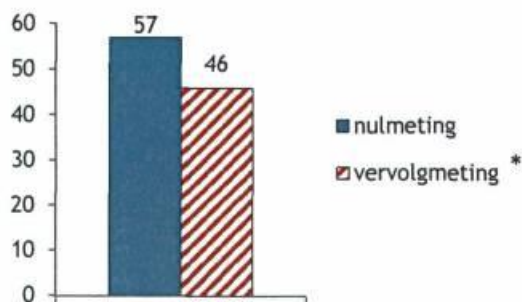
4. ONVEILIGHEIDSGEVOELEN EN MAATREGELEN

In dit hoofdstuk worden allereerst de gevoelens van onveiligheid besproken, terwijl de tweede paragraaf ingaat op het beeld dat de bewoners en ondernemers over de buurt hebben. Vervolgens komen de meningen van de respondenten over de getroffen maatregelen tegen de overlast en onveiligheid in het A-kwartier aan bod.

4.1 Onveiligheidsgevoelens

De onveiligheidsgevoelens van de bewoners en ondernemers in het A-kwartier zijn significant gedaald. Tijdens de nulmeting gaf 57% van de respondenten aan zich wel eens onveilig te voelen in de eigen buurt, terwijl dit drie maanden later is gedaald tot 46% (figuur 4.1).

Figuur 4.1 Respondenten die zich wel eens onveilig voelen in de eigen buurt, tijdens de nulmeting en vervolgmeting (N=104), in %

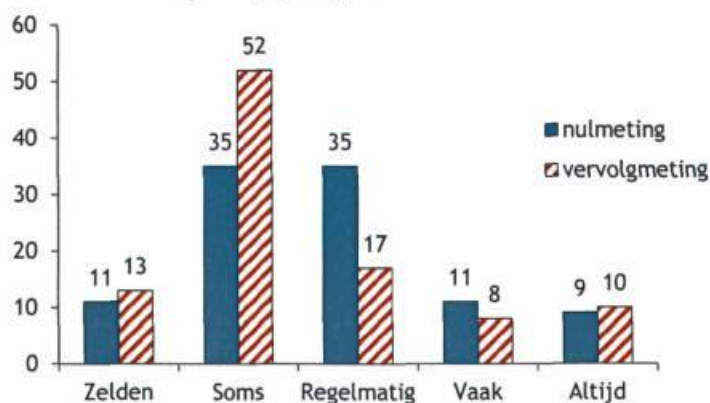

* Significant verschil; McNemar test (paired chi-square test): $p < 0,05$.

In vergelijking met andere wijken in Groningen scoort het A-kwartier overigens hoog. Het stedelijk gemiddelde ligt op 20%, terwijl in het centrum (waar het A-kwartier is gelegen) 33% van de bewoners zich wel eens onveilig voelt (O&S Groningen 2013).

De bewoners die zich wel eens onveilig voelen in de eigen buurt is vervolgens gevraagd hoe vaak zij zich onveilig voelen. Uit figuur 4.2 blijkt dat ten tijde van de nulmeting 35% van de respondenten zich regelmatig en 35% zich soms onveilig voelde. Tijdens de vervolgmeting voelt 17% zich nog regelmatig onveilig, terwijl 52% zich dan soms onveilig voelt. De verschillen tussen beide metingen zijn echter niet significant.

Figuur 4.2 Mate waarin de respondenten zich onveilig voelen in de eigen buurt tijdens de nulmeting (n=57) en vervolgmeting (n=48), in %

4.2 Mening over de buurt

In deze paragraaf wordt de mening van de bewoners en de ondernemers over de buurt besproken. Als eerste komt de mate van tevredenheid aan bod, gevolgd door de achter- dan wel vooruitgang van de buurt. Als laatste wordt ingegaan op het rapportcijfer dat de bewoners en de ondernemers de buurt geven.

Tevredenheid

Het percentage bewoners en ondernemers dat (zeer) tevreden is over het wonen c.q. werken in hun buurt lag ten tijde van de nulmeting op 71%, terwijl dit tijdens de vervolgmeting significant is gestegen naar 86% (figuur 4.3).

Figuur 4.3 Mate waarin de respondenten tevreden zijn over het wonen in hun buurt ten tijde van nulmeting en vervolgmeting (N=105), in %

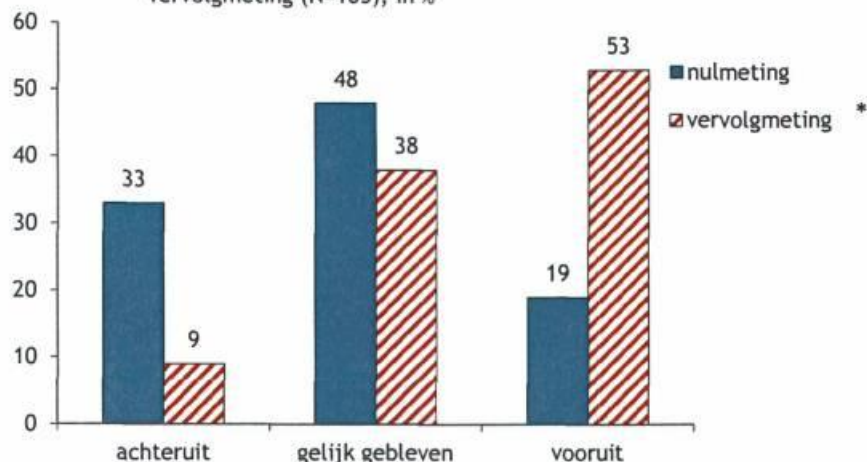

* Significant verschil; Wilks' Lambda: $p < 0,05$.

Achter- dan wel vooruitgang

De bewoners is verder gevraagd of zij vinden dat hun buurt in de drie maanden voorafgaande aan de enquête voor- of achteruit is gegaan of gelijk is gebleven. Uit figuur 4.4 blijkt dat er sprake is van een significant verschil tussen beide metingen. Bij de nulmeting vond 19% dat de buurt vooruit is gegaan, terwijl dit percentage ten tijde van de vervolgmeting op 53% ligt.

Figuur 4.4 Achter- dan wel vooruitgang van de buurt in de afgelopen drie maanden volgens de bewoners ten tijde van nulmeting en vervolgmeting (N=105), in %

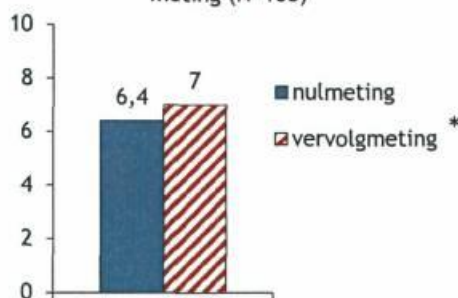
* Significant verschil; Wilks' Lambda: $p < 0,05$.

De bewoners die vinden dat hun buurt vooruit is gegaan schrijven deze vooruitgang met name toe aan de afname in drugsoverlast (31 maal genoemd tijdens de vervolgmeting). Op de tweede plaats staat een toename van de politiecontroles (20 maal genoemd tijdens de vervolgmeting).

Rapportcijfer

Het gemiddelde rapportcijfer dat bewoners aan hun buurt geven is significant gestegen van een 6,4 ten tijde van de nulmeting naar een 7,0 tijdens de vervolgmeting (figuur 4.5).

Figuur 4.5 Gemiddeld rapportcijfer voor de buurt ten tijde van nulmeting en vervolgmeting (N=105)

* Significant verschil; Wilks' Lambda: $p < 0,05$.

4.3 Maatregelen

In het A-kwartier zijn in het voorjaar van 2013 meerdere maatregelen getroffen.¹ Ten tijde van de vervolgmeting is aan de bewoners en ondernemers gevraagd welke maatregelen volgens hen invloed hebben gehad op de overlast en onveiligheidsbeleving in het A-kwartier. Hierbij is alleen gevraagd naar de maatregelen die voor bewoners en ondernemers zichtbaar zijn c.q. zouden moeten zijn, te weten:

- extra toezicht tijdens avond/nacht in A-kwartier door politie;
- extra toezicht overdag door Stadstoezicht;
- intensievere handhaving samenscholingsverbod specifiek voor A-kwartier;
- inzet drugshond;
- verbetering van de verlichting in het A-kwartier;
- opening van een politiepost/buurtpand in het A-kwartier.²

Mening over maatregelen

Het extra toezicht door de politie tijdens de avond en nacht heeft volgens de buurtbewoners de meeste invloed gehad op de afname van overlast en onveiligheidsbeleving in het A-kwartier (figuur 4.6). Tijdens de vervolgmeting heeft volgens 57% het extra toezicht van de politie (zeer) grote invloed gehad op de overlast en onveiligheidsbeleving, terwijl 14% denkt dat de extra inzet van stadswachten van invloed is geweest. Daarnaast verwacht 41% van de bewoners dat het extra toezicht van stadswachten geen of een zeer geringe invloed heeft gehad. Hierbij moet worden opgemerkt dat bewoners met name 's avonds en 's nachts overlast ervaren in het A-kwartier.

Over de politiepost c.q. buurtpand zijn de meningen verdeeld. De helft (50%) van de bewoners is van mening dat de politiepost niet of nauwelijks invloed heeft gehad op de overlast en onveiligheidsbeleving, terwijl ruim een kwart (28%) denkt dat dit een (zeer) grote invloed heeft gehad.

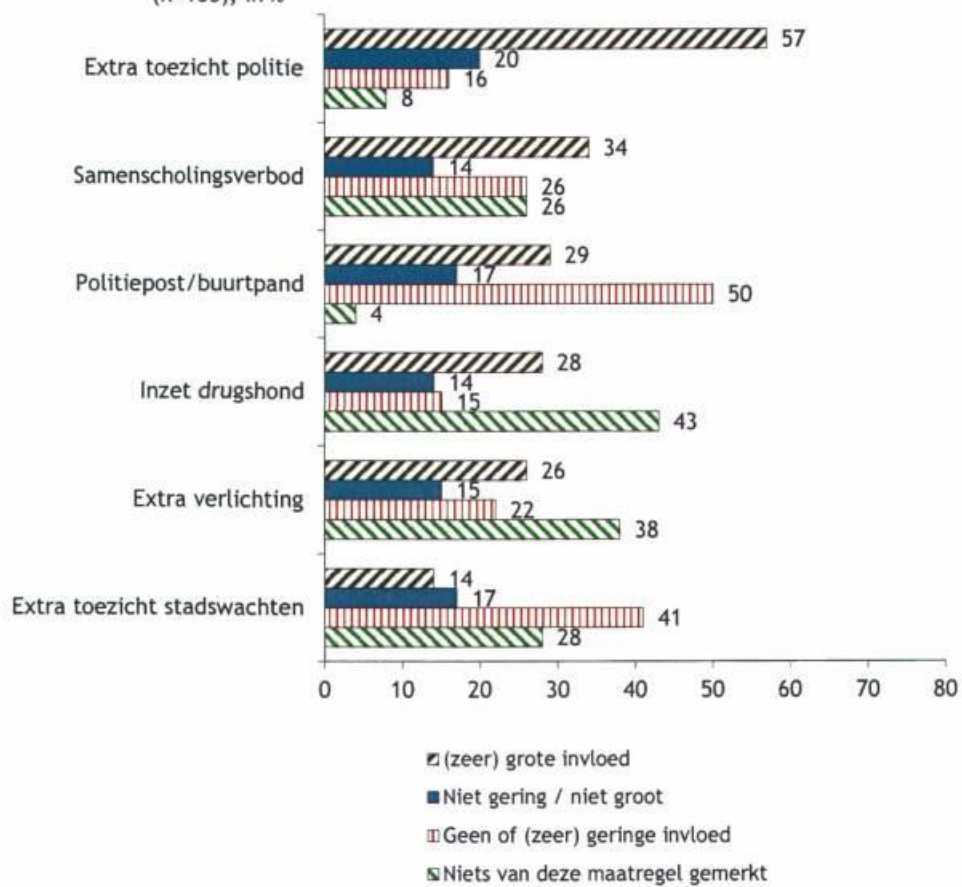
Ongeveer twee vijfde (38% tot 43%) heeft niets gemerkt van de extra verlichting en de inzet van de drugshond. Daarnaast is ruim een kwart (26% tot 28%) van mening dat deze maatregelen een (zeer) grote invloed hebben gehad op de overlast en de onveiligheidsbeleving in het A-kwartier.

---

¹ Ook wel bekend als 'het tienpuntenplan overlast A-kwartier'.

² In het pand zijn regelmatig politie-, gemeente-, en/of meldpuntfunctionarissen aanwezig. Daarnaast is op vaste tijden in de week een spreekuur gehouden waar bewoners en ondernemers uit het A-kwartier terecht konden voor vragen en/of opmerkingen over de (aanpak van de) overlast in het A-kwartier.

Figuur 4.6 Mening van buurtbewoners over geringe of grote invloed van de getroffen maatregelen op overlast en onveiligheidsbeleving, ten tijde van vervolgmeting (n=105), in %

5. CONCLUSIES

In het voorjaar van 2013 zijn enkele maatregelen getroffen om de overlast in het A-kwartier te verminderen. In opdracht van de gemeente Groningen heeft onderzoek- en adviesbureau INTRAVAL de ervaringen van de bewoners en ondernemers in de maanden maart, april en mei onderzocht.

De totale overlast in het A-kwartier blijkt te zijn afgenomen. Als bewoners naar specifieke vormen van overlast wordt gevraagd geven zij aan dat de frequentie van drugsoverlast is afgenomen, terwijl prostitutieoverlast en verkeersoverlast gelijk zijn gebleven. Ook het slachtofferschap van criminaliteit is gedaald. Daarnaast is de tevredenheid over de buurt gestegen evenals het rapportcijfer. Verder zijn de onveiligheidsgevoelens gedaald, hoewel deze nog steeds relatief hoog zijn in vergelijking met elders in de stad Groningen.

5.1 Overlast

- De totale overlast in het A-kwartier is duidelijk afgenomen. Het percentage bewoners dat in het algemeen wel eens overlast ervaart is verminderd van 70% in de nulmeting tot 54% in de vervolgmeting. De overlast die bewoners van het A-kwartier ervaren bestaat uit verschillende vormen. De frequentie waarmee al deze vormen zich voordoen is eveneens afgenomen.
- Van de vormen van overlast wordt drugsoverlast in beide metingen het meest genoemd op de open vraag waarvan bewoners overlast ervaren. Geluidsoverlast en overlast van rondhangende personen worden eveneens relatief vaak genoemd.
- Overlast van dronken personen blijkt te zijn afgenomen van 15% tijdens de nulmeting naar 3% tijdens de vervolgmeting.
- Bewoners is vervolgens specifiek naar prostitutieoverlast en drugsoverlast gevraagd:
  - In beide metingen geeft ongeveer de helft van de bewoners aan wel eens prostitutieoverlast te ervaren. Ook de frequentie waarmee deze overlast zich voordoet is nauwelijks veranderd.
  - In de nulmeting zegt 84% dat drugsoverlast wel eens voorkomt in hun buurt en in de vervolgmeting 82%. De frequentie waarmee zij drugsoverlast ervaren is echter duidelijk afgenomen.
- Uit de indicatorscores blijkt dat de indicator drugsoverlast in het A-kwartier significant is afgenomen, maar dat de indicatoren prostitutieoverlast en verkeersoverlast nauwelijks zijn veranderd.

5.2 Criminaliteit

- De criminaliteit in het A-kwartier is duidelijk gedaald. Bij de nulmeting gaf 20% van de respondenten aan slachtoffer te zijn geweest van een misdrijf in de buurt van de eigen woonomgeving of onderneming. Bij de vervolgmeting is dit gedaald tot 10%.
- De vermogensdelicten laten een significante daling laten zien, terwijl de gewelds- en de overige misdrijven nauwelijks zijn veranderd.

5.3 Onveiligheidsgevoelens en mening over buurt

- De onveiligheidsgevoelens van de bewoners en ondernemers in het A-kwartier zijn significant gedaald van 57% ten tijde van de nulmeting naar 46% tijdens de vervolgmeting. Bijna de helft van de respondenten voelt zich nog wel eens onveilig, hetgeen hoog is in vergelijking met elders in de stad Groningen.
- Bij de vervolgmeting zegt 53% van de bewoners dat de buurt vooruit is gegaan. Deze vooruitgang wordt met name toegewezen aan een afname in drugsoverlast.
- Het rapportcijfer dat de ondervraagden geven voor hun buurt is significant gestegen van een 6,4 tijdens de nulmeting naar een 7,0 ten tijde van de vervolgmeting, terwijl het percentage bewoners en ondernemers dat tevreden is over het wonen c.q. werken in hun buurt eveneens is gestegen van 71% naar 86%.

5.4 Maatregelen

- Van alle getroffen maatregelen heeft volgens de buurtbewoners het extra toezicht door de politie tijdens de avond en nacht de meeste invloed gehad op de afname van overlast en onveiligheidsbeleving in het A-kwartier. Ruim de helft (57%) van de bewoners heeft dit vermoeden.
- Over de politiepost c.q. het buurtband zijn de meningen verdeeld. De helft (50%) van de bewoners is van mening dat de politiepost niet of nauwelijks invloed heeft gehad op de overlast en onveiligheidsbeleving, terwijl ruim een kwart (29%) denkt dat dit een (zeer) grote invloed heeft gehad.
- Van de bewoners verwacht 41% dat extra toezicht van de stadswachten geen of een zeer geringe invloed heeft gehad.

COLOFON

© St. INTRAVAL

Postadres
Postbus 1781
9701 BT Groningen
E-mail info@intraval.nl

www.intraval.nl

Kantoor Groningen:
St. Jansstraat 2C
Telefoon 050 - 313 40 52
Fax 050 - 312 75 26

Kantoor Rotterdam:
Goudsesingel 68
Telefoon 010 - 425 92 12
Fax 010 - 476 83 76

Juli 2013

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever

Tekst:	B. Bieleman, R. Nijkamp, J. Snippe, R. Voogd
Opmaak:	M. Haaijer
Drukker:	Copy-Copy Groningen
Opdrachtgever:	Gemeente Groningen

ISBN: 978 90 8874 154 8